

Terveys ry:n alueelliset toimintasuunnitelmat 2009

15.9.2008

Sisällysluettelo

Uusimaa - Häme	3
Varsinais-Suomi	7
Kymenlaakso - Etelä-Karjala	12
Pirkanmaa - Satakunta	16
Pohjanmaa	20
Keski-Suomi	24
Savo - Pohjois-Karjala	28
Pohjois-Pohjanmaa - Kainuu	32
Lappi	36

Uusimaa - Häme

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

1. **Aikuisten alkoholinkulutuksen kasvu seurauksineen eli myös rattijuopumustapausten ja päihtyneiden säilöönottojen määrät ovat kasvaneet; aikuisten runsas alkoholin käyttö toimii myös huonona esimerkkinä jälkikasvulle.**
Haasteena: millä keinoilla voidaan vaikuttaa aikuisten alkoholimyönteisiin asenteisiin ja vähentää alkoholin kulutusta.
2. **Nuorten kohdalla ns. kostean ryhmän alkoholin ja muiden päihteiden käytön vähentäminen ja tämän ryhmän yleinen terveyden edistäminen (tapahtunee kuitenkin parhaiten ennalta estävästi yhdessä vähemmän päihteitä käyttävien kanssa oppitunneilla, päihdeputkissa, varuskuntatapahtumissa yms.)**

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

Ylätavoitteena on pitää nuorten tupakan ja alkoholin käyttölukemat laskusuuntaisena (Kouluterveyskysely)

- **Päihdeoppituntien lukumäärän pitäminen entisellään (lisääminen ei ole realistista)**
- **Alkoholioppituntien ja teemapäivien lisääminen**
- **Ammattioppilaitosyhteistyön vakiinnuttaminen ja lisääminen**
- **Vanhempien runsaslukuisempi osanotto päihdeaiheisissa vanhempainilloissa**
- **Työpaikkaterveyskasvatustapahtumien järjestäminen**

Uusimaa - Häme

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Tupakka, 6 lk - 2. asteen oppilaat Alkoholi, yläaste - 2. aste	Tupakka 90 Alkoholi 10 - oppilaitosten tilausten mukaan, Espoo, Vantaa, Jokioinen, Hattula	koulujen oppilashuolto, erit. terveydenhoitajat, terv.tiedon op., rehtorit, kuntien ehkäisevä työ	kirjallinen palaute tunteja seuraavilta opettajilta, jotka ottavat palautteen myös oppilailta, jatkuvuus suullinen palaute	koulut tiedottavat sisäisesti ja mahdoll. medialle, aluesivuilla netissä ja lehdessä	
Elämysreitit	Perusopetuksen 6-7 luokat, aiheina tupakka, alkoholi, huumeet	4 Porvoo, Lahti, Heinola, Sipoo	koulu-, nuoriso-, terveystoimi, nuorisoasemat, ehk. päihdetyö, ammattikorkeak., poliisi, järjestöt, srk	kirjallinen palaute kävijöiltä, opinnäytetyöt, palautepalaverit	mediatiedotteet, tiedotteet vanhemmille, Terveyslehti	
Teemapäivät	Tupakka, alkoholi, ravitsemus yläaste ja 2. aste	10 Vantaa, Varia - oppilaitosten tilausten mukaan	terv.tiedon op., oppilashuolto, päihdejärjestöt, MLL, terv. ja sos.alan opiskelijat	palautepalaverit, mahdoll. opinnäytetyöt	harkitaan yhteistyökumppaneiden kanssa	
Vanhempainillat	Päihteet, elämysreittien yhteydessä. Liikenneturvall. mopokurssien yhteydessä	3 Lahti, Heinola, Sipoo 2 Mopokurssi-paikkakunnat	ks. elämysreitit ja Turvallisesti mopolla -kurssit	Harkitaan yhteistyökumppaneiden kanssa	ks. elämysreitit	
Smokefree-kilpailu	Nuorten tupakoinnattomuuden edistäminen yläkouluissa, 2. asteen oppilaitoksissa ja varuskunnissa.	Valtakunnallinen. Oppitunneilla ja päihdeputkissa innostetaan osallistumaan ja kannustetaan pysymään tupakoimattomana	yläkoulut, 2. asteen oppilaitokset, varuskunnat, savuttomat verkostot, paikallisyhdistykset, ehk. päihdetyön yksiköt	osallistujamäärien kehitys, palaute kouluilta ja oppilaitoksista	osana järjestön yleistä viestintää, www.smokefree.fi, valtakunn., ja paikalliset tapahtumat, tiedotus, elämysreiteillä, oppitunneilla, teemapäivillä, messuilla	
Lopettaja-kilpailu	Ammattiin opisk. nuorten tupakoinnin lopettamisen tukeminen.	Helsingin ammatilliset oppilaitokset	Syöpäyhdistys, Folkhälsan, ammatti oppilaitokset, oppilashuolto, Klaari, tupakka-klinikka	osallistujamäärät, palaute oppilaitoksista ja osallistujilta	osana järjestön yleistä viestintää, valtakunn. ja alueelliset tiedotteet ja tapahtumat, www.lopettaja.fi - verkkosivut	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Innostu! Innosta! -hanke						
Tsemppi-kampanja	Toteutetaan osana toimintaa läpäisevänä teemana, yläkoulut, 2. aste	2 Hämeenlinna: Elomessut, Helsinki: Educa	suunnittelijat, aluesihteerikollegat, paikallisyhdistykset			
Turvallisesti mopolla -kurssit	Liikenneturvalisuus ja päihitteet, peruskoulujen 8. lk:t	22 Vantaa, Tuusula, Järvenpää, Kirkkonummi, Hattula, Jokioinen, Hummppila ym.	liikenneopettajat, koulut, paikallisyhdistykset, kuntien ehk. työ, vanhempainyhdyhd.	kouluille lähetetään kirjallinen kysely, puh. kontaktit, oma käynti seuraamassa, jatkuvuutta seurataan	suunnittelijan kanssa valitaan paikkakunnat, joihin kohdistetaan mediatiedote, valtakunnallinen tiedotus, Educa-messut	
Selvä peli -kurssit	Liikenne ja päihitteet, erityisesti alkoholi, 2. asteen opiskelijat, varushenkilöt	10 Vantaa, Helsinki, Hyvinkää, Mäntsälä, Lahti, Parola, Heinola, Hämeenlinna	rehtorit, opettajat, oppilashuolto, ehk. päihdetyö, varuskunnat, liikennekouluttajat	kirjallinen palaute, suullinen palaute puhelimitse, jatkuvuutta seurataan	ks. Turvall. mopolla - tiedotus, molemmissa lisäksi Internet-sivut	
Varuskuntatapahtumat	Terveys ry: alkoholi, tupakka Muut: liikenne, huumeet, seks. terveys, väkivalta; saapumiserät	2/Helsinki 2/ Kirkkonummi 1/Lahti, mahd. Riihimäki (+toisen alueella avustaminen)	varuskunnat, kollegat, kuntien ehkäisevä päihdet., paikallisyhdistykset, amm. oppilaitokset, lukiot	varuskuntien omat kyselyt, arviointilomakekysely	varuskunta hoitaa tiedotuksen, sisäinen tiedotus, Terveyslehti	
Jäsenjärjestöyhteistyö	Vuosikokoukset Paikallistapaht., Messut Hyvä olo ry:n mahd. hanke	Paikallisyhd. 8 Vuosikok. Hyvinkää, Hummppila, Hämeenlinna, Riihimäki	paikallisyhdistysten hallitukset + kokouksissa ja tapahtumissa muut jäsenet, muut järjestöt	paikallisyhdistysten suullinen palaute	paikallisyhdistykset tiedottavat itse toiminnastaan mediaan, ulkoinen ja sisäinen tiedotus netissä	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Aihe ja kohde suunnitellaan keväällä toimistossa	1 Helsinki todennäköisesti	Terveys ry:n henkilöstö; muut valitun kohteen mukaan	suullinen palaute osallistujilta, palautepalaveri	sisäinen ja ulkoinen tiedotus, nettisivut	
Kuljettajan ajokunto - tapahtumat	Liikenne, päihteet, ravitseminen; raskaan liikenteen kuljettajat	1 Helsinki, Kyläsaari	Rahtarit ry, paikallisyhdistykset, Liikenneturva	palautepalaveri, suullinen rekkakuskien palaute	Rahtarit-lehti, Terveyslehti, Internet	
Vapaa-ajan tapahtumat						
Luennot, tilaisuudet	Voimavaroja vanhemmuuteen - tilaisuudet Työpaikkaterv. kasvatus	Hyvinkää, Tuusula työpaikat (2): esim. Lahti, Espoo	Hyvä olo ry:n hallitus ja ohjausr., työpaikat, AKK:t, järjestöt	kirjallinen palautekysely, palautepalaverit	paikallislehdet (hanke), työpaikat, sisäinen tiedotus	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	Educa-messut Naisten messut Hyvä olo -messut Elomessut	4 Educa, Helsinki Naisten messut: Lahti ja Hyvinkää Elomessut, Hml	suunnittelijat, paikallisyhdistykset, kollegat	palautepalaveri, suullinen palaute kävijöiltä, kävijöiden määrä	messujärjestäjä tiedottaa, tiedotus tapahtumissa opettajille, nettisivut	

Varsinais-Suomi

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

1. Tupakoinnin aloittamisen riski yläkouluun siirryttäessä
2. Lukioikäisten humalajuominen
3. Vanhempien päihdemyönteiset asenteet

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

Vastata alueeni haasteisiin pitämällä enemmän alakouluissa terveystiedon oppitunteja tupakasta ja nuuskasta, yläkouluissa enemmän alkoholitunteja ja järjestämällä elämysreittejä sekä osallistumalla vanhempieniltoihin päihdeteemalla. Yhteistyön lisääminen kuntatasolla sekä Terveys ry:n alue- ja paikallisyhdistysten kanssa.

Varsinais-Suomi

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Terveystiedon oppitunnit tupakasta ja alkoholista alakoulun 5. - 6. lk:lle sekä yläkoululaisille, ammatillisille oppilaitoksille.	40 tuntia Turkuun, 2 tuntia Koski TL, muut kunnat 20 tuntia	Turun seudun Hengitysyhdistys ry	Kirjallinen palaute opettajilta ja oppilailta suullinen palaute itsearviointi	sanomalehtiin artikkeleita tupakasta ja nuuskasta	
Elämysreitit	6.-10 luokkien oppilaille, aiheina tupakka, alkoholi, alkoholi liikenteessä, nettichat-tailun vaarat, alkoholiehtoiset tapaturmat	4 Turku, Raisio, Kemiö, Parainen-Nauvo-Korppoo	koulu-, terveys, nuorisotoimi, srk, muut järjestöt, poliisi, ammatti-instituutit	kirjallinen palaute oppilailta ja opettajilta, itsearviointi, palautekokoukset	mediatiedotteet, tiedotteet kouluihin ja vanhemmille	
Teemapäivät	Tupakka, alkoholi ja liikeneraittius, ammatilliset oppilaitokset, ammattikorkeakoulut ja korkeakoulut, yleisölle kauppakeskuksissa	5 Turku, Loimaa, Uusikaupunki, Raisio, Laitila	muut järjestöt, ehkäisevän päihdetyön edustajat, hammashuolto	kirjallinen palaute suullinen palaute itsearviointi, palautekokoukset	mediatiedotteet, oppilaitoksen sisäinen tiedotus	
Vanhempainillat	Elämysreitit/ oppilaiden vanhemmat, hallintokuntien edustajat elämysreittikunnassa, lautakuntien ja kaup.hallituksen ja- valtuuston jäsenet	2-4 Turku, Raisio, Kemiö, Parainen-Nauvo-Korppoo	koulu-, terveys, nuorisotoimi, srk, muut järjestöt, poliisi, ammatti-instituutit	kirjallinen ja suullinen palaute	tiedotteet vanhemmille, lautakuntiin ja kunnanhallitukseen ja – valtuustoon	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Smokefree-kilpailu	Nuorten tupakoimattomuuden edistäminen yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (soveltuvin osin myös varuskunnissa).	Toteutetaan valtakunnallisesti. Alueellisesti 5-10 Smokefree-seurantatuntia, tupakkatuntien ja koulukäyntien yhteydessä aina kilpailunfo alueella, palkinnonjakotilaisuudet alueella.	yläkoulut, 2. asteen oppilaitokset, varuskunnat, valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset yhteistyöverkostot sekä ehkäisevän päihdetyön yksiköt	Osallistujamäärien kehitys ja alueellinen jakautuminen, palaute kouluilta ja oppilaitoksista	Osana järjestön yleistä viestintää, valtakunnalliset ja alueelliset tiedotteet ja tapahtumat, www.smokefree.fi verkkosivut.	
Lopettaja-kilpailu						
Innostu! Innosta! -hanke	Hankeryhmän kokoaminen ja aktivointi sekä kouluttaminen Turussa. Hankkeen yhdyshenkilönä toimiminen. Hankkeen yhteisfoorumi	Koulutustilaisuus maaliskuussa Turussa. Tapaamisia hankeryhmän kanssa 5. Foorumi Rovaniemellä 28.-29.3.2009	Koulut, nuorisotoimi, terveystoimi, seurakunnat/aikuistoimijat sekä oppilaat/nuoret (innostajaverkosto)			
Tsemppi-kampanja	Tsemppi-tapahtumia, joissa kannustetaan ihmisiä huomioimaan toisensa, tukemaan tupakoinnin lopettamisessa yms. alue- ja paikallisyhdistykset, yleisötapahtumat, teemapäivät oppilaitoksissa jne.	10 Varsinais-Suomen alueella	Alue- ja paikallisyhdistykset	kirjallinen ja suullinen palaute	mediatiedotteet kuntiin	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Turvallisesti mopolla -kurssit	yläkoulujen 8. luokat	15 - 20 Turku 5, Salo, Paimio, Perniö, Somero, Koski TL, Raisio, Masku, Nousiainen, Ypäjä	liikennekouluttajat, paikallinen pankki, paikallinen pyöräliike, vanhempainyhdistykset, nuorisotoimi, ehkäisevä päihdetyö, koulut	suullinen palaute	mediatiedotteet radioille, lehdistölle ja TV:lle	
Selvä peli -kurssit	ammattilliset oppilaitokset, lukiot	10 Turku, Raisio, Loimaa, Salo	liikennekouluttajat, koulut ja oppilaitokset	kirjallinen palaute	mediatiedotteet	
Varuskuntatapahtumat	varusmiehet tupakka ja nuuska, liikenne-raittius, alkoholi	4 Säkylän varuskunta, Turku/ laivastoasema	varuskunta, SPR, Turun seudun Hengitysyhdistys, Aids-tukikeskus, Turun autojoukkojen kiltary, Terveys ry:n paikallisyhdistykset	kirjallinen ja suullinen palaute	varuskunnan sisäinen tiedottaminen, mediatiedote paikallislehtiin	
Jäsenjärjestöyhteistyö	vuosikokoukset, yhteiset tapahtumat, alueelliset järjestöpäivät, asiantuntijana toimiminen, ohjaus ja neuvonta	10 - 15 Turkux2, Halikko, Koski TL, Raisio	paikallisyhdistykset	kirjallinen ja suullinen palaute, palautekokoukset	jäsenkirjeet, mediatiedotteet	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Yhdessä on selvästi hyvä olla väestö	1 Turun seutu	paikallisyhdistykset	suullinen palaute	mediatiedote	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	ammattilliset oppilaitokset ja yleisötillaisuudet liikenne-raittius	4 - 6 Turku, Salo	Autoliitto, Liikenneturva, ehkäisevä päihdetyö, muut järjestöt	kirjallinen palaute	mediatiedote	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Vapaa-ajan tapahtumat						
Luennot, tilaisuudet	tupakka, alkoholi työpaikat	10 luentoa/tilaisuutta Turku ja lähikunnat	Työterveysasemat	kirjallinen ja suullinen palaute	sisäinen tiedottaminen työpaikalla	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	tupakka, alkoholi nuoret, aikuiset	2-4 Turku, Uusikaupunki	nuorisotoimi, messujärjestäjät, muut järjestöt	suullinen ja kirjallinen palaute	mediatiedotteet, sisäiset tiedotteet	

Kymenlaakso - Etelä-Karjala

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

- halvan itäviinan ja -tupakan haittojen ehkäisy
- syrjäytymisvaarassa olevien nuorten erityinen huomiointi paikkakunnilla, joissa suuria irtisanomisia
- nuorisokulttuurin muuttaminen vähemmän alkoholia suosivaksi

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

- vanhempainiltojen kehittäminen, kokeilu ja järjestäminen päihdetietouden lisäämiseksi ja vanhemmuuden tukemiseksi
- nykyisten toimintojen kuten elämysreittitoiminnan ylläpito ja kehittäminen
- vuonna 2008 alkaneen ammattikouluuyhteistyön vakiinnuttaminen ja laajentaminen
- hanketoiminnan käynnistäminen uudella paikkakunnalla alueella

Kymenlaakso - Etelä-Karjala

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Tupakka: Peruskoulujen ja toisen asteen oppilaat Alkoholi: Toisen asteen oppilaat	20/Lappeenranta 2/muut paikat 2/paikkakunta	peruskoulut ja terveystiedon opettajat, terveydenhoitajat, nuorisotoimet	palautekysely opettajilta sähköpostilla, satunnaisesti vuodessa noin kolmelta oppilasryhmältä	koulujen sisäinen tiedotus, raittius/nuorisotoimi	
Elämysreitit	Tupakka ja alkoholi Peruskoulujen 6. – luokkalaiset	5/Hamina, Kuusankoski, Kouvola, Anjalankoski, jokin	koulutoimi, sos. ja terv.toimi, nuorisotoimi, a-klinikat, Irti huumeista ry, poliisi	järjestäjien palautepalaveri, elämysreitille osallistuneilta oppilailta kerätty palaute	koulujen sisäinen tiedotus, paikallinen media	
Teemapäivät	Tupakka ja alkoholi Peruskoulujen ja toisen asteen oppilaat	5/Kuusankoski 2/Kouvola 2/Hamina 3/Kotka 2/Anjalankoski		palautekysely opettajilta sähköpostilla, satunnaisesti vuodessa noin kolmelta oppilasryhmältä	koulujen sisäinen tiedotus	
Vanhempainillat	Tupakka ja alkoholi Oppilaiden vanhemmat	6	elämysreitiverkosto koulutoimi terveydenhoitajat kuraattorit	palautekysely osallistujilta, järjestäjien palautepalaveri	koulujen sisäinen tiedotus	
Smokefree-kilpailu	Nuorten tupakoimattomuuden edistäminen yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa	2-4 kannustustapahtumaa alueella	yläkoulut, 2. asteen oppilaitokset, varuskunnat, alueelliset ja paikalliset yhteistyöverkostot sekä ehkäisevän päihdetyön yksiköt	osallistujamäärä palaute oppilaitoksista ja osallistujilta	osana järjestön yleistä viestintää, alueelliset tiedotteet, mainokset ja tapahtumat, www.smokefree.fi verkkosivut.	
Lopettaja-kilpailu						

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Innostu! Innosta! -hanke	Nuorison päihdekulttuuri	1 hankepaikkakunta alueelle	srk, nuorisotoimet, sos.toimi, poliisi, jäsenjärjestöt, koulutoimi	hankkeen oma arviointi	nettisivut, paikallinen media	
Tsemppi-kampanja	Kannustaminen terveellisiin elämäntapoihin Koko väestö	läpäisevänä teemana kaikissa tapahtumissa	jäsenjärjestöt	osanottajapalaute	osana muuta tiedotusta	
Turvallisesti mopolla -kurssit	Turvallinen liikenne, osin alkoholi	5/Lappeenranta 1/Taipalsaari 2-3/muut kunnat	koulutoimi, jäsenjärjestöt	kouluttajien keräämä palauteaineisto	koulujen sisäinen tiedotus, paikallinen media	
Selvä peli -kurssit	Turvallinen liikenne, alkoholi Toisen asteen opiskelijat	5/koko alue	koulutoimi, jäsenjärjestöt	kouluttajien keräämä palauteaineisto	koulujen ja varuskunnan sis. tiedotus, nettisivut, paikallinen media	
Varuskuntatapahtumat	Tupakka ja alkoholi	2/Vekaranjärvi 1/Utti 1/Lappeenranta	sotilaskuraattori, Savuton verkosto, terv.toimi, Motiimi	Järjestäjien palautepalaveri ja osanottajilta kerätty palaute	varuskunnan oma tiedotus	
Jäsenjärjestöyhteistyö	Tupakka ja alkoholi Järjestötyö	2 tapahtumaa/ jäsenjärjestö 2 kokousta/ jäsenjärjestö Alueelliset järjestöpäivät	Mirja Pekkanen, Harri Jukkala	Koulutuspäiville osallistuneilta kerätty palaute	nettisivut, paikallinen media	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Alkoholi Koko väestö ja jäsenjärjestöt	1/Alue	Jäsenjärjestöt	Yleisöpalautte	nettisivut, paikallinen media	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	Liikenneturvallisuus ja alkoholi Koko väestö	2/koko alue	jäsenjärjestöt Liikenneturva huoltamot	palautepalaveri	nettisivut, paikallinen media	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Vapaa-ajan tapahtumat	Tupakka ja alkoholi	1-2/koko alue	nuorisotoimet	järjestäjien palautepalaveri ja kerätty palauteaineisto	nettisivut, paikallinen media	
Luennot, tilaisuudet	Tupakka ja alkoholi	tarpeen mukaan 1-2/koko alue		yleisöpalautte	nettisivut, paikallinen media	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	Tupakka, alkoholi	useita/koko alue	kunnat, muut järjestöt mm. Sydämpiiri	yleisöpalautte, järjestäjien palautepalaveri	nettisivut, paikallinen media	

Pirkanmaa - Satakunta

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

- Huumeiden helppo saatavuus ja halpa hinta
- Nuorten alkoholikulutuksen polarisoituminen
- Vanhempien välinpitämättömyys

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

- Tehdä yhteistyötä tupakka-, alkoholi- ja huumeverkostojen kanssa
- Löytää yhteistyökumppaneita Satakunnasta; kannustaa nuoria päihteettömyyteen
- Seurata päihdeoloja ja reagoida niihin
- Valmistaa räätälöityjä koulutuspaketteja

Pirkanmaa - Satakunta

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	tupakka, päihteet, terveyskasvatus	Pirkanmaa-Satakunta yht.40	eri verkostot, aluetyöntekijät	kirjallisesti, suullisesti, netissä	paikallismedia, nettisivut	
Elämysreitit	tupakka, päihteet Ala-, ylä-, ammattikoulu	5/Tampere, Nokia, Lempäälä, Valkeakoski, Kankaanpää	alueella toimivat tahot	kirjallisesti tai netissä	paikallismedia, nettisivut	
Teemapäivät	tupakka-, päihde-, ruokarytmi-, Tsemppi-teemalla	peruskoulu, oppilaitokset, työpaikat, tapahtumat	savuton verkosto, päihdetyöryhmät, kuntien eri tahot, työterveyshuolto	kirjallisesti tai netissä	paikallismedia, Terveyslehti	
Vanhempainillat	elämysreittien yhteydessä tai erillinen tilaus	2 + 2 Pirkanmaa-Satakunta	elämysreittien yhteistyökumppanit	kirjallisesti	paikallislehdet	
Smokefree-kilpailu	Nuorten tupakoimattomuuden edistäminen yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (soveltuvin osin myös varuskunnissa)	Toteutetaan valtakunnallisesti. Alueellisesti	yläkoulut, 2. asteen oppilaitokset, varuskunnat, valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset yhteistyöverkostot sekä ehkäisevän päihdetyön yksiköt	Osallistujamäärien kehitys ja alueellinen jakautuminen, palaute kouluilta ja oppilaitoksista.	osana järjestön yleistä viestintää, valtakunnalliset ja alueelliset tiedotteet ja tapahtumat, www.smokefree.fi verkkosivut	
Lopettaja-kilpailu						
Innostu! Innosta! -hanke	Hankkeen nuoret ja aikuiset	Satakunnasta esim. Pori	koulu-, sosiaali-, nuoriso-, eh. päihdetoimistot, poliisi	osallistujat	paikallislehdet, Terveyslehti	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Tsemppi-kampanja	Terveyden, hyvinvoinnin ja hyvän olon tsemppaaminen	5 - 10	eri tahot	osallistujilta	paikallismedia, nettisivut, Terveyslehti	
Turvallisesti mopolla -kurssit	liikenneturvallisuus 8.luokille	10 - 15	liikenneopettajat, kuntien toimistot, jäsenjärjestöt, pankit, vakuutusyhtiöt	kouluttaja pyytää osallistujilta	paikallislehdet	
Selvä peli -kurssit	liikenneturvallisuus, nuoret	5	liikenneopettajat, oppilaitokset, Tapiola	kouluttaja pyytää osallistujilta	paikallislehdet	
Varuskuntatapahtumat	tupakka ja päihteet, alokkaat	Säkylässä 2 Niinialossa 2 Pirkkalassa 2	SPR, YAD, Hengitysyhd., Autokilta, opiskelijat	kirjallinen /suullinen	paikallislehdet	
Jäsenjärjestöyhteistyö	liikenne, Tsemppi, päihteet, tupakka	5 - 8/Tampere, Valkeakoski, Vammala	jäsenjärjestöt, eri hallintokunnat	palautekokoukset	paikallislehdet	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	kutsuttu kohderyhmä esim. nuoret ja vanhemmat yhdessä	Pori	eri tahot ja Innosta! Innosta! -hanke	palautekokoukset, palautekierros	paikallismedia, nettisivut, Terveyslehti	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	liikenneraittius, koko väestö	1 - 2 Tampere	Liikenneturva, Autoliitto, jäsenjärjestöt	palautekokoukset	paikallislehdet	
Vapaa-ajan tapahtumat	Tsemppaus, päihteettömyyteen kannustaminen	2 - 4 Pirkanmaa-Satakunta	kuntien toimistot, jäsenjärjestöt	palautekokoukset	paikallislehdet ja radio	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Luennot, tilaisuudet	tsemppaus, oman elämän tukeminen	2 - 5	työterveyshuolto, koulut, kuntien eri toimistot	kirjallinen	paikallislehdet, Terveyslehti	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	tsemppaus, oman elämän tukeminen, päihtettömyyteen kannustaminen	2 - 5	kuntien eri tahot, yhteistyöjärjestöt	palautekokoukset	paikallismedia, nettisivut	

Pohjanmaa

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

- Saada vanhempien ja nuorison kanssa toimivien tahojen kiinnostus heräämään lasten ja nuorten päihteidenkäytöstä, sen todellisista ja kauaskantoisista riskitekijöistä
- Lisätä vanhempien, lasten ja nuorten tietoja päihteidenkäytön välittömistä terveys vaikutuksista
- Vaikuttaa päihteidenkäytön sallivan asenteeseen muuttumiseen lapsia ja nuorisoa suojelevammaksi

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

- Lisätä ammatillisiin oppilaitoksiin suuntautuvaa alkoholi- ja tupakkaterveyskasvatus työtä
- Ylläpitää ja tehostaa turvallisen liikenteen toimintaa
- Saada alueyhdistykset innostumaan ja toimimaan Tsemppi-asian pohjalta
- Lisätä yhteistyöverkoissa, vanhempainilloissa ja muissa tilaisuuksissa vuoropuhelua alkoholinkäytön ehkäisyönteisen ilmapiirin luonnista
- Ylläpitää aktiivista markkinointi- ja tiedotustoimintaa

Pohjanmaa

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	tupakka ja alkoholi ala- ja yläasteen oppilaat ammatillisten oppilaitosten oppilaat.	20 tapahtumaa	terveydenhoitajat, terveystiedon opettajat	koululta saatu palaute	Terveyslehti Terveys ry:n nettisivut	
Elämysreitit	päihteiden käytön ehkäisy peruskoulun oppilaat, ammatillisten oppilaat.	10 tapahtumaa mm Kauhajoki, Kankaanpää, Laihia	terveydenhuollon, nuorisotoimen, seurakuntien, poliisin ja eri järjestöjen yhteistyö	oppilailta, vanhemmilta ja opettajilta kerätty palaute	Terveyslehti, Terveys ry:n nettisivut paikallislehdet, koulun tiedotteet	
Teemapäivät	tupakka ja alkoholi, yläasteen koulut, ammatilliset oppilaitokset, amm.korkeakoulut	20 tapahtumaa	paikkakunnan terveyskeskus, nuorisotoimi, muut järjestöt	kerätty palaute	Terveyslehti, Terveys ry:n nettisivut	
Vanhempainillat	lasten päihteidenkäytön ennaltaehkäisy, vanhemmuuteen tukeminen	elämysreittien paikkakunnat sekä muut tilauksen mukaan	koulun terveydenhoitaja, koulupoliisi, muut järjestöt	Vanhemmilta elämysreiteillä kerätty palaute ja koululta saatu palaute	paikallislehdet, koulun tiedotteet vanhemmille, Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti	
Smokefree-kilpailu	nuorten tupakoimattomuuden edistäminen yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.	kilpailusta tiedottamista, tukitoimia, tsemppitilaisuuksia 10 paikkakunnalla	Smokefree-koordinaattori, terveydenhoitaja, terveyskasvatuksen opettaja	Osallistujamäärien kehitys, alueellinen jakautuminen, palaute kouluilta ja oppilaitoksista.	Osana järjestön viestintää, valtakunnalliset ja alueelliset tiedotteet, ja tapahtumat www.smokefree.fi	
Lopettaja-kilpailu						
Innostu! Innosta! -hanke						

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Tsemppi-kampanja	kampanjatapahtumat vanhemmille ja nuorten kasvattajille	alue – ja paikallisyhdistysten paikkakunnat	alue- ja paikallisyhdistykset	medianäkyvyys, osallistujat ja kerätty palaute	paikallislehdet, Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti	
Turvallisesti mopolla -kurssit	8.-luokkalaiset	20 paikkakunnalla	Lions- järjestö, moottoripyöräliikkeit, nuorisoseurat	palaute kouluilta	Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti, paikallislehdet	
Selvä peli -kurssit	ammattilliset oppilaitokset, varuskunnat	10 kurssia, mm Lentosotakoulu Kauhavalla	alueyhdistykset, sotilaskotisisaret, oppilaitokset	palautelomake, kurssin ottaminen vuotuisen toimintaan osaksi	Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti	
Varuskuntatapahtumat	Uudet saapumiserät tupakka, alkoholi ja turvallinen liikenne	4 tapahtumaa, kaksi Kauhavalla ja kaksi Niiniallossa	vk-sairaala, muonituskeskus eri asiantuntijaluennoit sijat, Hälsa ogh trafik- järjestö	palaute- ja kehittämiskeskustelut tapahtumien jälkeen, kerätty palaute	Terveyslehti, Terveys ry:n nettisivut, varuskunnan tiedottajan mahdollisesti alueen lehtiin hoitama tiedotus	
Jäsenjärjestöyhteistyö	toiminnan kannustaminen, tukitoimet, kokoukset, alueen jäsenjärjestöt	Kokkola, Kauhajoki, Lapua, Alavus, Ylistaro, Ilmajoki		jäsenjärjestöjen toiminta-aktiivisuus	Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti, paikallislehdet ja alueen päivälehdet	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	YSHO-idealla yleisölle järjestettävät tapahtumat	1 - 2 tapahtumaa vuosittain	alueen paikallisyhdistykset	osallistujamäärä, saatu suusanallinen palaute	Terveys ry:n valtakunnallinen tiedottaminen, Terveyslehti, paikallislehdet	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	päihteiden käytön ehkäisy ja turvallinen liikenne yleisötapahtuma	3 tapahtumaa alueyhdistyspaikkakunnilla	alueen paikallisyhdistykset, vapaaehtoiset, poliisi, Autoliitto ym.	kävijämäärä, medianäkyvyys	valtakunnalliset liikenneraittius kampanjat, paikallislehdet, Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti	
Vapaa-ajan tapahtumat	alkoholijohtoisten tapaturmien torjunta, suuri yleisö	1 - 2 tapahtumaa	valtakunnalliseen kampanjaan osallistuvat järjestöt	kävijämäärä, medianäkyvyys	valtakunnallinen kampanjatiedotus, alueen sanomalehdet, paikallislehdet, Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Luennot, tilaisuudet	tupakka, alkoholi, vanhemmuuden tukeminen, vanhempainillat	tilauksen mukaan ja aina elämysreittipaikka kunnilla		saatu palaute	Terveys ry:n nettisivut Terveyslehti	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	ehkäisevän päihdetyön teeman alla nuorisolle suunnatut tapahtumat,	kaksi tapahtumaa	Liikenneturva, Hälsa och trafik, nuorisotoimi, seutukunnalliset yhteistyöjoukot	kävijämäärä, yhteistyökumppaneilta saatu palaute	Tapahtumatiedotteet, alueen sanomalehdet, paikallislehdet, Terveys ry:n nettisivut, Terveyslehti	

Keski-Suomi

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

Asenteet alkoholin käyttöä kohtaan ovat löystyneet.

Alkoholin välittäminen alaikäiselle yleistä.

Aikuisten vaikea pysyä nuorten päihdekulttuurin perässä.

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

Järjestön toimialaan kuuluvan ehkäisevän päihdetyön edistäminen Keski-Suomen alueella.

Terveys ry:n tunnettuuden lisääminen Keski-Suomen alueella, johon kuuluu mm tiedonvälittäjänä toimiminen, asiantutuntijuus, markkinointi, moniammatillinen yhteistyö kuntien, oppilaitosten ja työyhteisöjen kanssa sekä paikallis- ja sidosryhmien kanssa toimiminen.

Toiminnan läpäisevänä teemana ”Terveyserojen kaventaminen: kaikilla mahdollisuus terveelliseen ja turvalliseen elämään”

Keski-Suomi

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Terveyskasvatuksen teemat. 5-9 -luokat, toinen aste	20 - 40 oppituntia	koulut, oppilaitokset	opettajien palaute ja satunnainen kirjallinen palaute oppilailta, oma havainnointi	koulujen sisäinen tiedotus, aluesivuilla lehdessä ja netissä	
Elämysreitit	Terveyskasvatuksen teemat. 6 - 9 luokat, lukio	Laukaa, Äänekoski Saarijärvi Konnevesi	AMK, kunnan vapaa-aikatoimi, ammattiopisto, srk, poliisi ja muut järjestöt	kirjallinen palaute kävijöiltä, toteuttajilta, vanhemmilta	sähköposti ja/tai netti	
Teemapäivät	päihteettömyys-, tupakoimattomuus ja nuuska sekä ravitsemusteema kts. YOSHO Kansalaistapahtuma ja työyhteisöjen terveys- teema päivät	2 - 4 Jyväskylä ja maakunta	Jkl kaupunki/sos- ja terveystoimi, Jao/terveysala, yhteistyö järjestöt ja työpaikat	havainnointi, määrä, kirjallinen palaute	Terveyslehti, sähköposti ja koulut	
Vanhempainillat	5 - 9 luokkalaisten vanhemmat kts. elämysreitit	5 Elämysreittien yhteydessä	koulu, oppilaitokset	kirjallinen palaute	koulu	
Smokefree-kilpailu	Nuorten tupakoi- mattomuuden edistäminen yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (soveltuvien osin myös varuskunnissa).	Toteutetaan valtakunnallisesti. Alueellisesti	kyläkoulut, 2. as- teen oppilaitokset, varuskunnat, valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset yhteis- työverkostot sekä ehkäisevän päihdetyön yksiköt	Osallistujamäärien kehitys ja alueellinen jakautuminen, palaute kouluilta ja oppilaitoksista.	osana järjestön yleistä viestintää, valtakunnalliset ja alueelliset tiedotteet ja tapahtumat, www.smokefree.fi verkkosivut	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Lopettaja-kilpailu	Ammattiin opiskelevien nuorten tupakoinnin lopettamisen tukeminen.	Helsingin, Oulun ja Kainuun alueen ammatilliset oppilaitokset sekä Pohjois-Karjalan ammattiopiston toimipisteet.	Suomen Syöpäyhdistys, Folkhälsans förbund rf., toteutusalueiden ammatilliset oppilaitokset ja niiden vastaavat terveydenhoitajat, alueelliset ja paikalliset verkostot sekä ehkäisevän päihdetyön yksiköt.	osallistujamäärät, palaute oppilaitoksista ja osallistujilta.	osana järjestön yleistä viestintää, valtakunnalliset ja alueelliset tiedotteet, mainokset ja tapahtumat, www.lopettaja.fi verkkosivut.	
Innostu! Innosta! -hanke	-	-	-	-	-	-
Tsemppi-kampanja	toteutetaan osana muita toimintoja ja teema läpäisevänä kannustetaan terveyttä edistäviin valintoihin	1 - 2 erillistä tapahtumaa	jäsenjärjestöt, oppilaitokset	kirjallinen ja suullinen palaute, oma havainnointi ja kävijämäärä	Terveyslehti ja omat sivut, paikallislehdet	
Turvallisesti mopolla -kurssit	ennaltaehkäisevä työ ja liikenneturvallisuus. 8. luokka kevät, syksy	2 - 4 kurssia	koulu	opettajien palaute, kouluttajan palaute	Terveyslehti, netti ja sähköposti	
Selvä peli -kurssit	liikenneturvallisuus, opiskelijat, varusmiehet	1 - 2 kurssia	oppilaitokset ja varuskunnat	kirjallinen palaute	Terveyslehti, netti ja sähköposti	
Varuskuntatapahtumat	tupakoimattomuus ja päihteettömyysteemat, varusmiehet	2 - 3, Keuruu, Tikkakoski	Varuskunnan sosiaalikuraattori, Spr, Poliisi, Jao/terveystupa, Terveys ry JKL:n osasto	Suullinen palaute varuskunnasta (henkilökunta)	Varuskunta, Terveyslehti	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Jäsenjärjestöyhteistyö	Kampanjat, paikallistapahtumat ja paikallisosastotoiminta. Jäsenet ja sidosryhmät	Keski-Suomi	paikallisosasto, Kantere, muut sidosryhmät	kirjallinen ja suullinen palaute toimijoilta ja yleisöltä	Terveyslehti, sähköposti	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Ennaltaehkäisy Väestö ja tiedotusvälineet	Keski-Suomi	kunnat ja oppilaitokset ja muut yhteistyötahot	havainnointi ja kysely	Terveyslehti, netti ja sähköposti, julisteet	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	liikenneturvallisuus	1 - 2	Liikenneturva, poliisi, yritykset (huoltoasemat, kauppakeskukset jne.), SPR, muut kansanterveysjärjestöt, oppilaitos, jäsenyhdistykset	kirjallinen arviointi kysely, määrä, järjestäjien palaute	Media, Terveyslehti, sähköposti	
Vapaa-ajan tapahtumat	Ehkäisevä päihdetyö, Lapset ja nuoret, vanhemmat	2 - 4	kunnat (vapaa-aikatoimi), oppilaitokset	kyselyt, havainnointi ja kävijämäärät ja näkyvyys	Sähköposti, netti, paikallislehti ja -radio	
Luennot, tilaisuudet	Ennaltaehkäisevä päihdetyö, oppilaitokset ja työyhteisöt	Keski-Suomi	Oppilaitokset ja työyhteisöt	kirjallinen palaute	sisäinen tiedotus	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	Toukofest-tapahtuma 4 - 6 luokat / yläaste + opettajat MyWay-tapahtuma toinen aste + opettajat	2 - 3 Jyväskylä	Terveys ry Jkl:n osasto, muut yhteistyö järjestöt ja oppilaitokset	havainnointi, osallistujamäärä, (kysely)	Tapahtumien omat nettisivut ja messu opas	

Savo - Pohjois-Karjala

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

Ehkäisevää työtä kannattaa jatkaa koko alueella, mutta erityisesti suunnata sitä Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueelle. Koulut ovat luonteva toimintaympäristö, jossa lapset ja nuoret on mahdollisuus tasapuolisesti kohdata - myös syrjemmällä asuvat.

Työtä tupakoinnin ehkäisemiseksi on tehtykin runsaasti edellisinä vuosina, mutta alkoholin ja elämähallintataitojen osuutta on tarve lisätä.

Ammattioppilaitoksissa opiskelevat on oma haasteensa. Päihdeasiat ja yleensäkin elämähallinta ovat aiheita, joiden tiimoilta on pyrittävä lisäämään yhteistyötä oppilaitoksissa nuorten tavoittamiseksi.

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

- vakiinnuttaa hankitut paikat yhteistyöverkostoissa ja vahvistaa Terveys ry:n roolia niissä
- levittää teemavuoden sanomaa ja haastaa toimijat yhteistyöhön
- etsiä myös paikkakunnille, joissa yhteistyötä on ollut vähemmän (pieniä, syrjäisempiä alueita)
- kehittää kouluyhteistyössä käytettäviä menetelmiä – joista osa luonnollisesti sopii muuhunkin työhön

Savo - Pohjois-Karjala

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Tupakka, alkoholi, elämönhallinta (Rytmiä elämään) - 5.-6.luokat - yläkoulut - 2. asteen oppilaitokset	30 - 40 : - Savonlinna + ymp - Mikkeli + ymp. - Kuopio + ymp.- Keski- Pohjois- ja Pielisen Karjala	Savuttomat verkostot, P-K Kansanterveyden keskus, Savuton Savo 2015, Terveys ry:n jäsenjärj.	- oppilaat (otos) kirjallisenä: sisältö, menetelmät -opettajat: keskustellen ja/ tai kirjallisena sisältö, menetelmät, kehittämisideat	* Terveyslehti * Terveys ry:n nettisivut * Koulun oma tiedotus	
Elämysreitit	Päihteiden käytön ehkäisy, nuorten itsetunnon tukeminen - peruskoulun oppilaat	2 - 4: - Mikkeli - Pieksämäki - Rantasalmi	koulu-, terveys-, sosiaali- ja nuorisotoimi, seurakunta, muut järjestöt	- oppilaat (otos); keskustellen ja kirjallisena: sisältö, menetelmät - toimijat: keskustellen: toiminta / tavoitteet, kehittämisideat - opettajat: keskustellen ja kirjallisena: sisällöt, menetelmät, kehittämisideat	* Terveyslehti * T ry:n nettisivut * Koulun oma tiedotus / kirjeet vanhemmille * Paikallinen media	
Teemapäivät	Tupakka, alkoholi -yläkoulut - 2. asteen oppilaitokset - AMK:t	10 - 12: ks. oppitunnit + - Kaavi, Tuusniemi, Juankoski - Pohjois-Savo	Savuttomat verkostot, Sosteri Savonlinna, P-K Kansanterveyden keskus	-oppilaat (otos) kirjallisenä: sisältö, menetelmät - opettajat kirjallisena: sisältö, menetelmät, kehittämisideat, hyöty koululle + keskustelua	* Terveyslehti * T ry:n nettisivut * Koulun oma tiedotus / kirjeet vanhemmille	
Vanhempainillat	Teemapäiviin ja elämysreitteihin liittyen - 5.-6.luokkalaisten ja yläkoululaisten vanhemmat	5 – 6: ks. teemapäivät ja elämysreitit	ks. teemapäivät ja elämysreitit	- vanhemmat (otos): sisältö - opettajat: Illan sisältö, kehittäminen, hyöty koululle - keskustellen	* Terveyslehti * T ry:n nettisivut * Koulun oma tiedotus	
Smokefree-kilpailu	Savuttomuuteen kannustaminen -> Nuoret itse (14 - 20v) ja kilpailuikäisiin nuoriin vaikuttajat: opettajat, terv.hoitajat, terveyden edistämisen . yhdyshenkilöt	koko alue	Savuttomat verkostot, terveyden edistämisen yhdyshenkilöt, ehkäisevä päihdetyö kunnissa, T ry:n jäsenjärjestöt	yhdyshenkilöt, opettajat: keskustelua tapaamisten yhteydessä: toteutus-tapa, kehittämisideat	-kilpailuaineiston ”teho-markkinointi” : kirjeet, netti, - paikallinen media	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Lopettaja-kilpailu	Nuorten tupakoinnin lopettaminen - ammatilliset oppilaitokset	Joensuu	Savuton P-K -työryhmä (P-K Kansanterveyden keskus, Hengitysliitto, P-K Syöpäyhdytys ry., jne.)			
Innostu! Innosta! -hanke						
Tsemppi-kampanja	Terveyden tasa-arvo: terveyserojen kaventaminen ehk. päihdetyön keinoin - nuoret - aikuiset	Koko alue: läpäisevästi kaikessa toiminnassa	Kunnat, oppilaitokset, ehkäisevän päihdetyön ryhmät, T ry:n paikalliset järjestöt		* Terveyslehti * T ry:n nettisivut * paikallislehdet	
MLL:n ehkäisevän päihdetyön hanke	Päihteiden käytön ehkäisy, nuorten itsetunnon vahvistaminen 5. – 9.-luokkalaiset	2 - 4: Anttola, Rantakylä (Mikkeli)		MLL:n omaa arviointia	* Terveyslehti * T ry:n nettisivut	
Turvallisesti mopolla -kurssit	Nuorten liikenneturvallisuuden lisääminen, päihteiden käytön ehk. - perusopetuksen 8.-luokkalaiset	4 - 5 ja markkinointia koko alueella	Koulu- ja nuorisotoimi, ehk. päihdetyö, T ry:n jäsenjärjestöt	- kurssipalaute kouluilta	- Terveyslehti - T ry:n nettisivut - koulun oma tiedotus	
Selvä peli -kurssit	Päihteiden, turvallinen liikenne, ennakointi - 2. asteen opiskelijat - varusmiehet	kursseja 2 - 3, markkinointia koko alueelle	Kuntien koulu- ja nuorisotoimet, ehkäisevä päihdetyö, T ry:n jäsenjärjestöt	- kurssilaisille jaettu palautelomake	* Terveyslehti * T ry:n nettisivut * koulun oma tiedotus	
Varuskunta-tapahtumat	Päihteiden käytön ehkäisy, terveellisten elämäntapojen juurruttaminen * Tammi- ja heinäkuun saapumiserät	6: - Toivala (2) - Onttola (2) - Kontioranta (2)	Karjalan lennosto, P-K Rajavartiosto, P-K Prikaati P-K Kansanterveyden keskus / Savuton P-K -työryhmä, Savuton Savo 2015 -hanke	- varusmiehet (otos) kirjallisena: palaute päivästä, rastien kehittäminen - kantahenkilökunta ja toimijat keskustellen: toiminta / tavoitteet, kehittämisideat	- prikaatin sisäinen tiedotus, ehkä tiedotustilaisuus - Terveyslehti - T ry:n nettisivut	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Jäsenjärjestöyhteistyö	Alueellisen järjestötoiminnan kehittäminen ja tukeminen - vuosikokoukset - hallitusten kokoukset - yhteinen toiminta (tapahtumat) - alueelliset järjestöpäivät	Pieksämäki Savonlinna Siilinjärvi	OK- opintokeskus	Arviointikeskusteluja tapahtumista kokouksissa, järjestötyöstä yleensä mm. alueellisilla järjestöpäivillä	- Terveyslehti - T ry:n nettisivut / aluetoiminta - paikallinen media tapahtumien yhteydessä	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Päihteettömyyden edistäminen YOSHO-idealla -> yleisö ja media	1 - 2	T ry:n jäsenjärjestöt	Yleisöpalautte, toimijat keskustellen: sisältö, toimivuus, materiaalit, kehittämisideat		
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	Päihteetön, turvallinen liikenne - autoilijat ja muut tielläliikkujat	2 - 3 * Kuopio * Mikkeli * Joensuu	Autoliitto, Liikenneturva, poliisi, ehk. päihdetyö, muut järjestöt ja yhdistykset	- Osallistujilta esim. visailukysymysten yhteydessä mielipide tapahtumasta - toimijoilta keskustellen ajatuksia tapahtuman onnistumisesta ja kehittämisideoita	- Paikallislehdet ja radio, kaupunkien nettisivut - Terveyslehti - T ry:n nettisivut	
Vapaa-ajan tapahtumat	Vaihtoehtona päihteetön hauskanpito (joskus elämysreittien yhteydessä tai keväällä koulujen päättyessä) - nuoret	2 - 3	Nuorisotoimi, ehkäisevä päihdetyö, muut järjestöt, seurakunta	Osallistujamäärä, medianäkyvyys, palaute toimijoilta (keskustelu)	- Terveyslehti - Terveys ry:n nettisivut - paikallinen media - koulujen tiedotus	
Luennot, tilaisuudet	Tupakka/savuttomuus, alkoholi, vanhemmuuden tukemien, vanhempainillat	Kysynnän / tilausten mukaan				
Nuorisotoimi-yhteistyö, messut, yleisötapahtumat	- Savuttomuus /tupakka - päihteiden käytön ehkäisy - Terveys ry:n ja oppimateriaalien esittely	3 - 4 * Joensuu: Oppia ja työtä -messut * Kuopio: I-S Opettajapäivät * Joensuu: Terveysmessut	- P-K Kansanterveyden keskus / Savuton P-K -työryhmä			

Pohjois-Pohjanmaa - Kainuu

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

Nuorten tupakoinnin, alkoholin- ja huumeidenkäytön väheneminen kaikissa ikä-, opiskelu- ja muissa ryhmissä. Tietoisuuden lisääminen myös nuuskan haittavaikutuksista.

Nuorten ohjautuminen koulutukseen, opintojen suorittaminen loppuun sekä sen jälkeen ohjautuminen työelämään. Nuorten työllisyyden kohentaminen ja osallisuuden vahvistuminen sekä muuttotappioalueilla että kasvavissa väestökeskuksissa.

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

Tupakoimattomuuden edistämistyön vakiintuminen yhteistyöoppilaitoksissa. Mukana yhteistyössä Oulun Seudun ammattiopiston ja Kainuun ammattiopiston yksiköiden savuttomiksi saattamisessa.

Päihteettömyyden ja elämänhallinnan lisääntyminen ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden keskuudessa.

Päihteettömän toimintakentän tarjoaminen nuorille toimijoille.

Varuskuntayhteistyön kehittyminen.

Pohjois-Pohjanmaa - Kainuu

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Tupakka, alkoholi - Perusaste, lisäopetusryhmät, toinen aste	10	Peruskoulut: kouluterveydenhoitajat, terveystiedon opettajat	Palautekyselyt sähköpostitse opettajilta ja joskus myös oppilailta	Oppilaitos hoitaa	
Elämysreitit	Tupakka, päihteet, liikenne, seksuaalisuus, nettiriippuvuus, arjen valinnat - 4.-9. -luokkien oppilaat	10 - Koko alue	Kunnat, peruskoulut, ehkäisevän päihdetyönryhmät, vapaa-aikatoimet, järjestöt	Palautekyselyt säännöllisesti oppilailta, opettajilta ja yhteistyötahoilta	Mediatiedotteet, kirjeet koteihin	
Teemapäivät	Tupakka, alkoholi, päihteet, liikenne, hyvinvointi, arjen valinnat - Koululaiset, opiskelijat, vanhemmat, koko väestö	20 - Koko alue	Kunnat, oppilaitokset, ehkäisevän päihdetyönryhmät, vapaa-aikatoimet, järjestöt, seurakunnat	Palautekyselyt osallistujilta ja yhteistyötahoilta	Kunnat hoitavat, mediatiedotteet	
Vanhempainillat	Elämysreittien, teemapäivien sisältö - Tapahtumiin osallistuneiden perusasteen oppilaiden vanhemmat	10 - Koko alue	Oppilaitokset, ehkäisevän päihdetyön ryhmät, vapaa-aikatoimet	Oppilaitos hoitaa	Oppilaitos hoitaa	
Smokefree-kilpailu	Savuttomuuden edistäminen - 7. -luokkalaisista 20-vuotiaisiin	Peruskoulut koko alueella	Oppilaitokset, oppilaskunnat	Valtakunnallinen arviointi	Valtakunnallisen tiedotuksen ohella, sähköpostit, koulukäynnit, messut	
Lopettaja-kilpailu	Savuttomuuden edistäminen - Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat	Kainuu ja Oulun Seutu	Oppilaitokset, Kainuun päihdetyön hanke	Valtakunnallinen arviointi	Valtakunnallisen tiedotuksen ohella oppilaitoskohtaisen tiedotuksen tukeminen, mediatiedotteet	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Innostu! Innosta! -hanke	Nuorten toiminta päihde- ja terveyden edistämiseksi - 14.-18. -vuotiaat nuoret	1 hankepaikkakunta	Kunta, oppilaitokset, oppilaskunnat, nuorten ryhmät, vapaa-aika-toimi, ehkäisevän päihdetyön ryhmät, järjestöt, seurakunta, poliisi	Hankkeen oma arviointi	Hankkeen oman tiedotuksen ohella kunta-kohtainen ja alueellinen tiedotus, mediatiedotteet, verkostotiedotteet	
Tsemppi-kampanja	Terveystasa-arvo - Erityisesti ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat, koululaiset ja opiskelijat, vanhemmat, opettajat, koko väestö	Läpäisevästi kaikessa toiminnassa - Koko alue	Kunnat, oppilaitokset, ehkäisevän päihdetyön ryhmät	Tapahtumakohtaiset kyselyt	Tapahtumakohtainen mediatiedote, läpäisevästi kaikessa tiedottamisessa	
Turvallisesti mopolla -kurssit	Nuorten liikenneturvallisuus - 8.-luokat	16 - Valtaosa Oulun Seudulla	Oppilaitokset, paikallisyhdistykset, liikenneturvallisuustyöryhmät	Arviointikyselykaavakkeet	Markkinointi oppilaitoksiin, mediatiedotteet toteutuvista koulutuksista	
Selvä peli -kurssit	Nuorten liikenneturvallisuus - Toisen asteen opiskelijat	1	Toisen asteen oppilaitokset, paikallisyhdistykset	Arviointikyselykaavakkeet	Markkinointi oppilaitoksiin ja mediatiedote toteutuvasta koulutuksesta	
Varuskuntatapahtumat	Päihde- ja liikenneturvallisuus, ravitsemus, liikunta - Varusmiehet	1 - Kajaani	Varuskunnan henkilökunta, Kajaanin ehkäisevän päihdetyön ryhmä	Arviointikyselykaavakkeet osallistujille ja yhteistyökumppaneille	Varuskunta tiedottaa pääsääntöisesti, mediatiedote	
Jäsenjärjestöyhteistyö	järjestötoiminnan tuki - Paikallisyhdistysten luottamushenkilöt ja aktiivit	2 - Haukipudas, Pohjois-Pohjanmaan alue	Paikallisyhdistykset	Arvioidaan mm. järjestöpäivien yhteydessä	Tiedotus paikallisyhdistysten luottamushenkilöille	

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Päihteetön yhdessäolo - Perheet	2 - Kempele, Haukipudas	Paikallisyhdistykset	Osallistujakilpailun yhteydessä palautekysely	Mediatiedotteet, markkinointi suoraan kohderyhmälle	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	Kuljettajan ajokykyn vaikuttavat riskitekijät, mm. päihteet - Autoilijat, erityisesti nuoret kuljettajat	4	Paikallisyhdistykset, oppilaitokset, ehkäisevän päihdetyönryhmät, järjestöt, poliisi	Osallistujakilpailun yhteydessä palautekysely	Mediatiedotteet, lehti-ilmoitukset, kohderyhmämarkkinointi	
Vapaa-ajan tapahtumat	Päihteiden käytön ehkäisy - Nuoret	3	Kuntien vapaa-aikatoimet, ehkäisevän päihdetyönryhmät, järjestöt	Osallistujakilpailun yhteydessä palautekysely	Järjestävä paikkakunta hoitaa tiedottamisen	
Luennot, tilaisuudet	Tupakka, nuuska - Opiskelijat, vanhemmat	6	Kunnat, oppilaitokset	Arviointikysely kaavakkeet osallistujille ja yhteistyökumppaneille	Järjestävä taho hoitaa tiedotuksen	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	Päihteiden käytön ehkäisy, arjen valinnat - Nuoret, koko väestö	6	Kuntien vapaa-aikatoimet, ehkäisevän päihdetyön ryhmät, järjestöt	Osallistujakilpailun yhteydessä palautekysely, kyselyt yhteistyökumppaneille	Yhteinen tiedottaminen yhteistyökumppaneiden kanssa	

Lappi

Alueen haasteet ympäristöanalyysin pohjalta:

- Rajaseutujen ilmiöt, etenkin nuuskan tuonti Ruotsista
- Nuorten päihteiden käyttö sivukylillä muun tekemisen puutteessa

Vuoden tärkeimmät tavoitteet alueella:

- Tupakoimattomuuden edistäminen ja siten myös Smokefree-kilpailun tunnettavuuden lisääminen, erityisesti nuorille tietoa nuuskasta
- Panostaminen syrjäkylien nuorten tavoittamiseen ehkäisevässä päihdetyössä
- Ammattikouluysteistyön lisääminen

Lappi

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Oppitunnit	Päihteiden käytön ehkäisy - Kaikki luokka-asteet	Kysynnän ja mahdollisuuksien mukaan	Koulut ja oppilaitokset	Havainnointi oppituntien aikana ja palaute opettajilta	Tarvittaessa opettajat ja vanhemmat	
Elämysreitit	6.-luokkalaiset	Tornio	Nuorisotoimi, koulut, seurakunta, HELI, SPR, amk:t, poliisi, projekteja	Tilaisuuksissa kerätään palaute opettajilta, oppilailta sekä järjestäjiltä	Yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa kouluille, vanhemmille ja medialle	
Teemapäivät	Toisen asteen opiskelijat, ammattikorkeakoulut, yliopisto	Kemi, Tornio, Rovaniemi	Opiskelijaterveyden huolto, oppilaitokset	Havainnointi sekä palaute opettajilta ja järjestäjiltä	Yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa	
Vanhempainillat	Peruskoululaisten vanhemmat	Kysynnän mukaan eri kunnissa	Koulut	Havainnointi ja palaute opettajilta	Yhteistyössä koulujen kanssa	
Smokefree-kilpailu	Nuorten tupakoimattomuuden edistäminen yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (soveltuvin osin myös varuskunnissa).	Lapin lääni	yläkoulut, 2. asteen oppilaitokset, varuskunnat, valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset yhteistyöverkostot sekä ehkäisevän päihdetyön yksiköt.	Osallistujamäärien kehitys ja alueellinen jakautuminen, palaute kouluilta ja oppilaitoksista	Osana järjestön yleistä viestintää, valtakunnalliset ja alueelliset tiedotteet ja tapahtumat, www.smokefree.fi verkkosivut. Tiedote kouluille ja oppilaitoksille kilpailusta	
Lopettaja-kilpailu	(Kilpailukaudella 2008 - 2009 ei toimenpiteitä alueella)					
Innostu! Innosta! -hanke	Hankepaikkakunnan nuoret ja aikuiset	1 paikkakunta	Hankkeen toimijat	Hankkeen menetelmät	Hankkeen puitteissa	
Tsemppi-kampanja	Toteutetaan osana muita toimintoja läpäisevänä koko vuoden ajan	Lapin lääni	Paikallisyhdistykset			

Ehkäisevän päihdetyön toimintaa	Aihe Kohderyhmä	Lukumäärä/ paikkakunnat	Yhteistyökumppanit	Arviointimenetelmät	Tiedotus	Toteutuminen (vuoden aikana täytettävä tieto)
Turvallisesti mopolla -kurssit	8. -luokkalaiset	Muonio & muilla paikkakunnilla kysynnän mukaan	Yläkoulut		Tiedote paikallislehdistölle	
Selvä peli -kurssit	Toisen asteen opiskelijat	Toteutetaan kysynnän mukaan	Oppilaitokset			
Varuskuntatapahtumat	Varusmiehet	2 Sodankylä 1 Rovaniemi	Varuskunnat, Liikenneturva, HELI, oppilaitokset, paikallisyhdistykset, muut järjestöt	Havainnointi sekä palaute rastien vetäjiltä ja varuskunnan henkilökunnalta		
Jäsenjärjestöyhteistyö	Paikallisyhdistykset: Vuosikokoukset, alueelliset järjestöpäivät, yhteiset tapahtumat sekä ohjaus ja neuvonta	Salla, Rovaniemi	Lapin paikallisyhdistykset	Keskustelut sekä arvioidaan mm. järjestöpäivien yhteydessä	Paikallisyhdistysten luottamushenkilöt sekä aktiivijäsenet	
Yhdessä on selvästi hyvä olla -toimintapäivä	Päihteiden yhdessäolo - Lapset ja perheet	Rovaniemi, Salla	Lapin paikallisyhdistykset	Havainnointi, suullinen palaute	Mediatiedotteet, markkinointi suoraan kohderyhmälle	
Kuljettajan ajokunto -tapahtumat	(ei tapahtumia Lapissa vuonna 2009)					
Vapaa-ajan tapahtumat	Päihteiden käytön ehkäisy -nuorten & muut tapahtumista kiinnostuneet	Kysynnän/tarpeen mukaan: Salla, Rovaniemi	Lapin paikallisyhdistykset			
Luennot, tilaisuudet	Teemoista kiinnostuneet kansalaiset		Lapin paikallisyhdistykset		Tiedote alueen medialle	
Nuorisotoimiyhteistyö, messut, yleisötapahtumat	Eri teemoilla ympäri vuoden kaikille aiheesta kiinnostuneille	Tapahtumat ympäri Lappia	Lapin paikallisyhdistykset	Havainnointi, suullinen palaute sekä palaute järjestäjiltä	Yhteistyössä muiden järjestäjien kanssa	